

La lliure circulació de les persones

Frederic Udina

En l'excel·lent sessió sobre Solidaritat, Convivència i Tolerància del congrés Sant Cugat Ciutat Oberta es va tocar tangencialment un tema sobre el que voldria insistir.

En els darrers anys es parla moltíssim de la globalització de l'economia. Els polítics se n'omplen la boca, els mitjans de comunicació l'expliquen i la justifiquen, pràcticament ningú no hi troba arguments en contra.

La mundialització de l'economia, tal com la defensen, té dues grans potes: la lliure circulació dels capitals i la lliure circulació de les mercaderies.

La liberalització del moviment de capitals és un fet consolidat des de fa molts anys. Fóra molt complex analitzar aquí les importants conseqüències que ha tingut en les economies dels països subdesenvolupats i en vies de desenvolupament. Caldria relacionar-ho amb la crisi de les economies emergents, el creixement dels paradisos fiscals, les grans operacions d'especulació borsària i monetària que han arruïnat empreses i països sencers.

La liberalització de la circulació de les mercaderies va ser objecte d'una gran operació mediàtica fa pocs anys arran de l'aprovació dels acords del GATT que assentaven la base per una propera llibertat total de dita circulació. Tots sabem per a què s'utilitza aquesta llibertat: per abaratir els costos de les matèries primeres, per facilitar la fabricació a baix cost de les manufactures en països poc desenvolupats i el consum dels productes en el primer món.

Però l'economia no funciona només amb capitals i mercaderies. Tant o més important és el factor humà, que participa en la producció i també en el consum. És una flagrant contradicció pretendre que mundialitzar l'economia consisteix en moure lliurement capitals i mercaderies, però no les persones. Aquest és el gran engany. La lliure circulació de les persones és l'única manera d'evitar que la globalització de l'economia beneficiï només a uns quants països i encara només a uns quants grups de poder econòmic d'aquests països.

Però hi ha molta resistència en l'opinió pública a acceptar aquesta liberalització: s'associa immediatament a la idea d'invasió del primer món per part dels pobres del tercer món. No hi ha perill. En primer lloc això no passarà de cop ni en els propers anys. La primera conseqüència de la lliure circulació de les persones seria que els països del primer món s'adonarien que cal invertir en els països pobres per evitar que la gent en vulgui marxar. Que cal establir unes relacions econòmiques diferents a les de pillatge que s'han donat en els dos darrers segles: primer amb la colonització i després amb la globalització de només dos dels tres factors econòmics. Ningú no marxa del seu país si hi pot viure i fer créixer els seus fills.

El primer pas per defensar la lliure circulació de les persones és la lluita contra la llei d'estrangeria del nostre país i de la corresponent legislació europea. No puc ara estendre'm en aquest punt.

Només voldria acabar mencionant la declaració universal dels drets humans, que tant se'n parla ara que compleix 50 anys. El seu article 13 diu que tots tenim dret a entrar i sortir del nostre país quan vulguem. Però encara més, l'article 15 afirma que tenim dret a pertànyer a un país i que si desitgem pertànyer a un altre país ningú no pot, arbitràriament, impedir-nos-ho. Crec que no hi ha altres articles de la tan celebrada declaració que estiguin en tan clara contradicció amb la legislació de la majoria de països del món.

Al meu entendre, no hi ha lema més solidari, no hi ha lema més indiscutiblement progressista en aquest canvi de segle que la lluita contra les lleis d'estrangeria restrictives, que la lluita per la lliure circulació de les persones.

Frederic Udina, és professor a la UPF